

13/11/2023

עבור : מועצה ירוחם

הנידון: תכנית ליווי מקצועית למנהלות ומדריכות מעונות- שנת לימודים תשפ"ד

1. קורס עשייה חינוכית תואמת התפתחות לגילי לידה עד 3 שני (DAP) – למידת עומק של הגישה וחיבורה לשטח ולעבודה החינוכית טיפולית עם תינוקות ופעוטות במסגרות החינוך. הקורס כולל 10 מפגשים של 4 שעות אקדמאיות (45 דק') כל מפגש. ראה נספח א' -סילבוס מפורט.

2. הדרכה על הדרכה במסגרת קבוצתית

עבודת ההדרכה במעונות יום מצריכה התמודדות עם דילמות רבות ופערים בין מודל ההדרכה הרצוי, לבין המצוי בשטח. ההדרכה על הדרכה מיועדת למדריכות חינוכיות ופרא רפואיות העובדות בפועל כמדריכות במסגרות חינוכיות לגילי לידה- 3 מתוך רצון לתמוך בהתפתחותן המקצועית, וללוותן בתהליכי יישום ההדרכה במסגרת החינוכית בה עובדות. בנוסף יושם דגש על הטמעת השפה החינוכית בשטח תוך התחברות על תהליכי הדרכה .

ייחודיות ההדרכה בכך ששמה במרכז את החיבור ללימוד התיאורטי אודות גישת 'עשייה חינוכית תואמת התפתחות' (DAP) הנלמדת בקורס מנהלות ומדריכות. עוד נתמקד בפיתוח מיומנויות הדרכה לצורך הטמעת ה'שפה' ויישומה הלכה למעשה בשטח של גישת ה DAP.

תדירות הנחייה קבוצתית: 3 שעות חודשיות .

בברכה,

הילה ענבר

מומחית בהתפתחות הילד במוקד התערבות חינוכית לידה עד 3 (M.A)

היחידה להכשרה והדרכה חינוכית, תכנית הריס, הפקולטה לחינוך, אוניברסיטת בר אילן.

שם הקורס: עשייה חינוכית תואמת התפתחות במסגרות חינוך-טיפול לתינוקות ופעוטות

היקף הקורס: 10 מפגשים בהיקף של 40 שעות אקדמאיות.

סוג הקורס: עיוני וסדנא.

אוכלוסיית יעד: מנהלות מסגרות חינוכיות גילי לידה עד 3.

דרישות נוכחות: 80%.

קבלת תעודת השתתפות מטעם תכנית הריס מותנית בעמידה בדרישת הנוכחות, השתתפות פעילה במפגשים והבאת סרטון שלך המשטח.

תיאור הקורס

צוותים חינוכיים העובדים במסגרות חינוך לילדים בגילי לידה-3, נדרשים מדי יום ביומו לקבל החלטות המשפיעות באופן ישיר על חווייתם ורווחתם של התינוקות והפעוטות. איזו פעילות מתאימה כרגע? כיצד מתמודדים עם פעוט שלא רוצה להשתתף בפעילות? כיצד מעניקים מענה אינדיבידואלי לצד העשייה הקבוצתית? כיצד ארגון הסביבה החינוכית יכול לסייע בכך? האם ארגון הסביבה עונה על צרכי הילדים? זאת ושאלות רבות נוספות, מגיעות אל פתחן של נשות המקצוע המלוות את הצוות. המנהלת, המדריכה והמפקחת לעתים נדרשות לזהות האם ההתרחשות במסגרת החינוכית תואמת את צרכי הילדים ולסייע לצוותים לקבל החלטות המבוססות על הכרות עם מאפייני קבוצת גיל הילדים, צורכיהם האינדיבידואליים וידע התפתחותי-פדגוגי רלוונטי.

בקורס זה נכיר ערכים, עקרונות וקווים מנחים מבוססים על התוכנית ההתפתחותית לחינוך וטיפול בגיל הרך (קוריקולום; שוחט, גבעון ועדי-יפה, 2021). התוכנית מבוססת על ידע תיאורטי ועדכני אודות הצרכים הייחודיים של תינוקות ופעוטות. נלמד כיצד יישום עקרונות בעשייה תואמת התפתחות יכול לסייע בהתמודדות היום יומית עם האתגרים בשטח.

מטרות הקורס:

1. היכרות עם גישה חינוכית תואמת התפתחות (DAP), רציונל ועקרונות מרכזיים.
2. היכרות עם התוכנית ההתפתחותית לחינוך וטיפול בגיל הרך (קוריקולום) על חלקיה הפדגוגיים ויישומיים כתשתית לעבודת המחנכות עם תינוקות ופעוטות במסגרות חינוכיות-טיפוליות.
3. הרחבת הידע אודות "טיפול ומשחק כתוכנית לימודים" במסגרת החינוכית ויישומו בשטח באמצעות התכנית ההתפתחות לחינוך וטיפול (הקוריקולום).
4. פיתוח מיומנויות קבלת החלטות באופן מושכל ומקצועי יותר ובכך לתרום לאיכות החינוך והטיפול הניתן לילדים במסגרת החינוכית.

תוצרי למידה:

בתום הקורס הלומדות יהיו מסוגלות לחבר בין ידע תאורטי לעשייה בשטח באמצעות פיתוח מיומנות:

1. לזהות ולאתר צרכי למידה והתפתחות של תינוקות ופעוטות.
2. להעריך מידת התאמת הפעילות הטיפולית חינוכית לצרכים ההתפתחותיים של הילדים.
3. לתכנן פעילויות וסדר יום תואמי התפתחות.
4. לפתח שפה מקצועית לעבודה במסגרות חינוך גיל רך.

דרכי הוראה ולמידה בקורס

המפגשים מורכבים מהרצאות תיאורטיות, דיונים קבוצתיים, סדנאות וניתוח סרטוני וידאו מהשטח.

תכני הקורס

****עלול להשתנות על מנת להתאים לצרכים שעולים בשטח.**

שם הנושא	קריאה מתוך התוכנית ההתפתחותית לחינוך ולטיפול בגיל הרך: https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/education-care-program/he/daycare_jointAshalim_gilRach_booklet_11_2021_2ndRound_INDEX_Digital.pdf	משימות: על כל משתתפת להביא סרטון אחד מתוך האפשרויות הבאות בטבלה ולהביאו במועד המתאים.
עשייה תואמת התפתחות בגיל הרך	שער 2, פרק 1: עשייה תואמת התפתחות עמ' 218	
תכנית חינוכית התפתחותית ועקרונות פדגוגיים תואמי התפתחות לעבודה עם תינוקות ופעוטות בגילאי 0-3	מבוא עמ' 6, שער 2 פרק 2: עקרונות פדגוגיים להנחיית העשייה החינוכית טיפולית במסגרות לגיל הרך, עמ' 220	להביא סרטון של משחק חופשי של תינוקות/פעוטות. בתוך הכיתה (פינת משק בית, משחק בתיבות פעילות וכדומה)
משחק כתוכנית לימודים	שער 2 פרק 10: המשחק בגיל הרך עמ' 283 שער 2 פרק 5: ארגון הסביבה החינוכית עמ' 238	להביא סרטון של פעילות יזומה (מפגש, פעילות בתנועה, למידה בקבוצה קטנה וכדומה)
פעילות יזומה	שער 2 פרק 2: עקרונות פדגוגיים להנחיית העשייה החינוכית טיפולית במסגרות לגיל הרך, עמ' 220	להביא סרטון של ילדים משחקים בחצר
פעילות בחצר	שער 2 פרק 5: ארגון הסביבה החינוכית עמ' 238	להביא סרטון של ילדים מתנסים בחומרים: חימר צבעי ידיים גירי צבע חול מים
פעילות הגשת חומרים	שער 2 פרק 11: התנסות בחומרים בגיל הרך עמ' 292	להביא סרטון של ילדים מתנסים בספרים- דפדוף עצמאי ו/או הקראת סיפור
התנסות עם ספרים	אינדקס נושאים עמ' 192: ספרים	להביא סרטון של זמן ארוחה
טיפול כתוכנית לימודים – אכילה, האכלה וארוחות;	שער 2 פרק 8: אכילה, האכלה וארוחות. עמ' 265	להביא סרטון של זמן השכבה

להביא סרטון של זמן מעבר מתוך סדר היום: בין פעילויות בתוך הכיתה/המבנה מפעילות לארוחה/שינה מפעילות לרחצת ידיים מפעילות פנים לפעילות בחצר מהחצר לתוך פנים הכיתה התערורות מהשינה והתארגנות לפעילויות סיום יום	שער 2 פרק 2: עקרונות פדגוגיים להנחיית העשייה החינוכית טיפולית במסגרות לגיל הרך, עמ' 220	שינה, החלפה, רחצה והשכבה.
	שער 2 פרק 7: מעברים, עמ' 259	מעברים וגיבוש סדר יום כללי
		סיכום למידות

בבליוגרפיה:

קריאת חובה:

שוחט, צ', גבעון, ד' ועדי-יפה, א' (2021). תוכנית התפתחותית לחינוך ולטיפול בגיל הרך – גילאים 0-50 חודשים: ערכים, עקרונות וקווים מנחים לצוותים. משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, ג'וינט ישראל-אשלים, אוניברסיטת בר אילן. https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/education-care-program/he/daycare_jointAshalim_gilRach_booklet_11_2021_2ndRound_INDEX_Digital.pdf

קריאת רשות:

גונזלס מנה, ג' ווידמיר-אייר, ד'. (1986). תינוקות פעוטים ומטפלות. א"ח: כפר ביאליק.
הרמס, ת'; קרייר, ד'; קליפורד, ר' ויזג'רין, נ'. (2018). איטרס-מהדורה שלישית. מהדורה עברית מתורגמת ע"י המחקר לחקר התפתחות הילד אוניברסיטת חיפה. פרדס הוצאה לאור.
פלוטניק, ר' ואשל, מ' (2007). ספר הגן. הקיבוץ המאוחד: תל אביב.
סמיש-טלאור ש'. (2006). ארוחות ילדות כחוויות מעצבות התפתחות. קריית ביאליק: אח.
קליין, פ"ש, רוזנפלד-קרפט, ר' ושוחט, צ'. (2008). פרידות קטנות. אוניברסיטת בר אילן.
רוזנטל, מ'; גת, ל' וצור, ח'. (2009). לא נולדים אלימים. הקיבוץ המאוחד: תל אביב

Berthelsen, D. and Brownlee, J., (2007), Working With toddlers in childcare: Practitioner's beliefs about their role, **Early Childhood Research Quarterly** 22, 347-362.

Cohen, N.J.; Muir, E.; Lojkasek, M.; Muir, R.; Parker, C.J.; Barwick, M. & Brown, M., (1999). Watch, Wait and Wonder: Testing the effectiveness of a new Approach to Mother Infant Psychotherapy. **Infant Mental Health Journal**, Vol. 20 (4), 429-451.

מנחת הקורס

הילה ענבר

בעלת תואר שני (MA) בהתפתחות הילד בגיל הרך במוקד התערבות חינוכית באוניברסיטת בר אילן. בוגרת לימודי התעודה ביעוץ והדרכה חינוכית-טיפולית לגיל הרך בתוכנית הריס, אוניברסיטת בר אילן. מזה 10 שנים עובדת כמדריכה ויועצת למסגרות חינוך לתינוקות ופעוטות על פי גישת ההתאמה ההתפתחותית ומודל ההדרכה כתיווך והדרכה באמצעות וידאו. מרצה ומנחה סדנאות והשתלמויות לצוותים חינוכיים בנושאים- פדגוגיה תואמת התפתחות (DAP- Developmentally Appropriate Practice), איכות אינטראקציה בין מבוגרים לילדים על פי מודל ה (MISC More Intelligent & Socially Competent/Sensitive Child) של פרופ' פנינה קליין. עוסקת באיתור, ליווי ובניית תוכניות התערבות חינוכיות מטעם תכנית מעג"ן. מנחה קבוצות של צוותים חינוכיים בגיל הרך. שותפה בתהליך הטמעת התוכנית החינוכית ההתפתחותית שפורסמה לאחרונה על ידי אגף מעונות יום במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים.